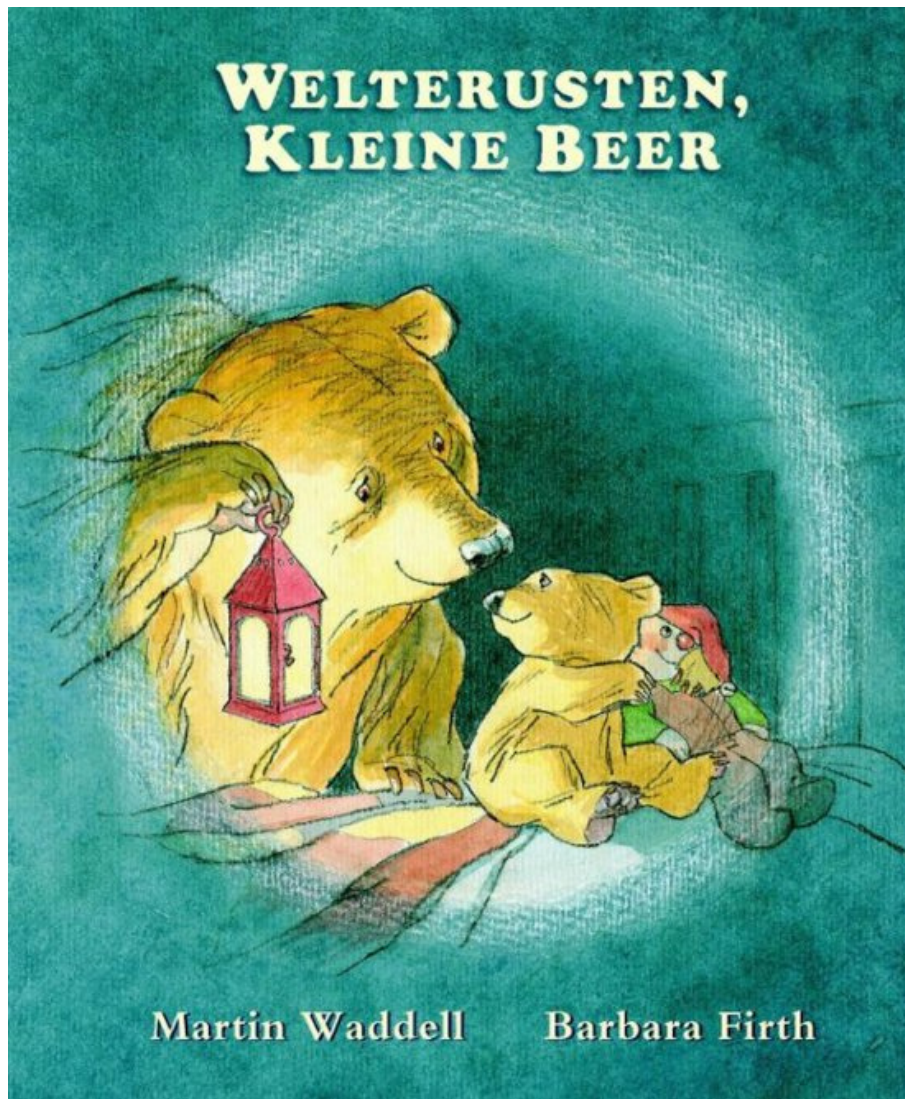

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Voorleestips en activiteiten

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Wat leuk dat je deze lesbrieft hebt gedownload! Dit betekent dat je graag aan de slag wil met dit betoverende prentenboek van Martin Waddell. In deze lesbrieft geef ik je graag handvatten en tips om dit boek in te zetten in de klas. Ik wens je alvast veel plezier!

Het verhaal

Kleine Beer kan niet slapen. Hij is bang voor het donker. Grote Beer brengt steeds een groter lichtje naar Kleine Beer. Uiteindelijk neemt hij zelfs de maan voor hem mee, en alle fonkelende sterren.

Dit bijzondere prentenboek voor kleuters biedt enorm veel aanknopingspunten om spelenderwijs met kinderen aan de slag te gaan binnen diverse ontwikkelingsgebieden. Het boek past perfect bij een thema over licht en donker en het is ook prima los in te zetten in de aanloop naar Kerst.

Interactief voorlezen

Dat voorlezen goed is voor de taalontwikkeling van kinderen, daar zijn we het inmiddels over eens. Voorlezen is altijd goed, maar het wordt nog boeiender en leerzamer als je het op een interactieve manier doet.

Interactief voorlezen is een manier van voorlezen waarbij je als voorlezer openstaat voor vragen en opmerkingen van je luisteraars. In plaats van voor te lezen en van de kinderen te verlangen dat ze stil luisteren schep je bij interactief voorlezen ruimte voor het stellen van vragen of het voeren van een kort gesprekje tussendoor. Er ontstaat dus echt tweerichtingsverkeer en in plaats van alleen maar te luisteren worden de kinderen echt deelnemer aan de activiteit. De beleving van het verhaal wordt hierdoor intensiever en kinderen kunnen zich gemakkelijker inleven in wat je voorleest.

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Kijken

Kijk om te beginnen samen naar het boek. Wat zien de kinderen? Dit is de meest eenvoudige vraag omdat ze hier enkel hoeven te benoemen dat ze zien. Ze hoeven hier verder nog geen invulling aan te geven.

Vervolgens kun je vragen waar ze denken dat het verhaal over zal gaan. Bij hele jonge kinderen is dit moeilijk, maar peuters vanaf 3 jaar hebben hier zeker al ideeën over.

Door deze voorspellingen te laten doen over het verhaal wordt de interesse en nieuwsgierigheid gewekt en zullen kinderen heel enthousiast zijn om het boek open te slaan en te zien of ze gelijk hebben.

'Welterusten Kleine Beer' leent zich uitstekend voor interactief voorlezen. Kinderen kunnen al snel de tekst van Kleine Beer invullen doordat deze steeds weer herhaald wordt. Daarnaast kun je met de volgende activiteit de kinderen heel actief bij het verhaal betrekken en ze het verhaal echt laten beleven

Wat heb je nodig?

- Drie lantaarns van verschillend formaat
- Electriscche theelichtjes
- Eventueel een open haard op de televisie/het digibord
- Welterusten Kleine Beer leent zich uitstekend om te praten over begrippen als groot/klein, groter dan/kleiner dan en natuurlijk ook over licht en donker.
- Om het verhaal tot leven te brengen kun je de drie lantaarns van Grote Beer meebrengen. Zorg daarbij voor theelichtjes op batterijen en het voorleesfeest kan beginnen!

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Aan de slag

Lees het verhaal rustig en duidelijk voor en laat daarbij de prenten goed zien. Bij dit boek vullen tekst en illustraties elkaar perfect aan en de tekeningen zijn zo prachtig, ze zijn echt een waardevolle toevoeging tijdens het lezen.

Steeds wanneer Grote Beer een lantaarn bij Kleine Beer brengt pak je de betreffende lantaarn erbij. Vraag een kind om de kaarsjes aan te maken. Dit zorgt voor een enorme betrokkenheid en geeft het verhaal meer betekenis.

Praat ook over wat jullie zien en doen. 'Zien jullie dat dit een hele kleine lantaarn is?' 'Wat gebeurt er als je de kaarsjes aanmaakt?' Zo betrek je de hele groep erbij en leren kinderen allerlei begrippen die aansluiten bij het verhaal.

Zorg dat je de lantaarns mooi op een rij hebt staan van klein naar groot. Door het zo concreet te maken zijn de begrippen groot en klein makkelijker te plaatsen en begrijpen voor kinderen en krijgen ze betekenis.

Na afloop van het verhaal kun je natuurlijk ook nog een spelletje doen. Wijs de kleinste lantaarn aan, wijs de grootste aan, welke staat in het midden, kun je ze van groot naar klein zetten enzovoort. Een hele mooie oefening voor de woordenschat en de rekenkundige ontwikkeling.

Wat leren kinderen hiervan?

Met deze rijke activiteit sluit je aan bij diverse kerndoelen zoals deze voor het basisonderwijs in Nederland geformuleerd zijn, bijvoorbeeld:

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Nederlands, kerndoel 1 - Leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk gestructureerd weer te geven.

Leerlijn groep 1-2

- Taalaanbod is afkomstig van leraren
- Eenvoudige (interactief) voorgelezen teksten
- Luisterdoelen hebben betrekking op zich ontspannen/amuseren of het verwerven van informatie
- Informatie verwerken en presenteren gebeurt:
- Mondeling: dramatiseren
- Alle teksten hebben/krijgen veel auditieve en visuele ondersteuning (door middel van platen, voorwerpen, gebaren, mimiek, stemgebruik en intonatie).

Licht en donker

Naar aanleiding van het verhaal kun je natuurlijk met de kinderen ook heel goed werken rond licht en donker. Erg leuk is om het verhaal van Kleine Beer na te spelen als schimmenspel.

Wat heb je nodig?

- Wit doek
- Een lichtbron (kaars, lamp, diaprojector et cetera)
- Silhouetten van de personages en decor

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Aan de slag

Het maken van een schimmenspel vergt enige voorbereiding, maar eenmaal klaar kun je het steeds weer opnieuw gebruiken.

Allereerst maak je van zwart karton Grote en Kleine Beer. Knip de silhouetten uit en plak ze op een satéprikker of ijsstokje. Je kunt ook beweegbare poppen maken, maar dat is voor gevorderden. Heb je weinig ervaring dan volstaat deze manier ook. Voor het verhaal van Kleine Beer zijn verder een bed, stoel en de lantaarns van belang. In grote lijnen kun je hiermee de handelingen van de personages uitbeelden. Voor het einde van het verhaal is een grote maan natuurlijk erg mooi. Deze kan van geel doorzichtig papier gemaakt worden zodat hij ook geel op het doek wordt geprojecteerd. Dit geeft een mooi effect en geeft de kinderen meteen een goed beeld van de verschillen tussen licht en donker.

Zorg voor een doek dat groot genoeg is om met twee personen achter te kunnen zitten. Zet het neer op een plaats waar alle kinderen er goed zicht op hebben tijdens de uitvoering van je spel.

Het spel

Zorg dat je iemand hebt die het verhaal kan voorlezen en twee mensen om het te spelen. Zeker bij het aansteken van de lantaarns is er iemand nodig die hier met een lichtje achter schijnt zodat het lijkt alsof ze echt gaan branden (zorg voor een opening in je silhouet, eventueel beplakt met doorschijnend papier).

Beeld de handelingen rustig uit.

Klaar? Bespreek met de kinderen wat ze gezien hebben. Laat zien hoe je met een donkere vorm en licht een schaduw kunt maken. Misschien kunnen de kinderen nu zelf met het spel aan de slag. Of laat ze zien hoe je ook met je handen schaduwen kunt maken. Een hoek waar kinderen kunnen experimenteren met schaduw en licht/donker is een hele mooie uitdaging en belevenis voor ze.

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Wat leren kinderen hiervan?

Deze activiteit sluit vooral aan bij kerndoel 54 van de leerlijn Kunstzinnige oriëntatie.

De kinderen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Taal en spel

Betekenisvolle onderwerpen en thema's uit de verschillende leergebieden en de directe belevings sfeer van de kinderen.

- Bijvoorbeeld:
- mensen en dieren
- seizoenen en het weer
- feest
- verhalen en sprookjes, prentenboeken en gedichtjes

spelenderwijs kennismaken met:

spel-elementen: wie, wat, waar

rekening houden met elkaar in spel, aangestuurd door de leerkracht

- In combinatie met spelelementen zoals:
- rollenspel
- (vertel)pantomime
- spel met materialen
- associatiespel, klankspel en zintuigspelletjes
- toneelspel

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Ontdekkend leren - de lichttafel

In aansluiting op het schimmenspel kunnen de kinderen zelf aan de slag met het spelen met licht. Hiervoor kun je een lichte muur met daarbij een lichtbron gebruiken, maar een lichttafel is ook een prachtig instrument voor in de klas.

Er zijn hele mooie kant-en-klare tafels te koop, maar met een bak, lamp en doorschijnende plaat kun je er relatief eenvoudig en goedkoop zelf een maken.

Wat heb je nodig?

- TI-verlichting of bijvoorbeeld een lichtsnoer
- Plastic deksel of plaat van plexiglas
- Bak waar de verlichting in kan
- Doorzichtige materialen voor op de tafel. Denk aan bakjes, rietjes, ijsblokjes, steentjes, knikkers, vloeipapier (even lamineren). Eigenlijk is alles wat doorschijnend is geschikt.

Aan de slag

Introduceer de lichttafel in de grote groep. Op die manier weet iedereen meteen wat de bedoeling is. Het is ook erg leuk om hem gewoon aan je hoeken toe te voegen en te bekijken wat de kinderen er uit zichzelf mee gaan doen. Zet hem aan voordat de kinderen binnen komen of aan het werk gaan. Leg zelf een voorbeeld met de materialen zoals een mooie mandala en de kinderen zullen vanzelf gaan beginnen. Ze zullen wel af en toe sturing nodig hebben en wat uitleg die je dan per groepje geeft.

Biedt niet teveel materialen ineens aan. Je kunt bijvoorbeeld eerst focussen op kleur en vorm en later weer op tellen of ordenen en sorteren. Als je wil dat kinderen gaan sorteren kun je bij de tafel gekleurde bakjes aanbieden. Of gelamineerde gekleurde vormen. Zo kunnen kinderen de materialen sorteren naar verschillende eigenschappen.

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

De mogelijkheden van de lichttafel zijn eindeloos. De hoek is heel eenvoudig per thema aan te passen en kan dus het hele schooljaar worden ingezet.

In de bijlage vindt je diverse sjablonen voor het werken met de lichttafel. Laat bijvoorbeeld met transparante steentjes de vorm van de maan en sterren leggen. Of laat de steentjes alleen op de punten van de sterren leggen en vraag hoeveel punten elke ster heeft.

Bij het sjabloon met de maan kunnen kinderen sterren in de lucht leggen en bij de kaarsen met bijvoorbeeld vloeipapier vlammetjes leggen. Bij het laatste sjabloon mogen ze, met vierkantjes van vloeï- of crêpepapier een mooie deken maken voor kleine Beer.

Wat leren kinderen hiervan?

Experimenteren met licht en donker en voorwerpen sorteren op bepaalde eigenschappen zijn activiteiten waar kinderen veel van leren.

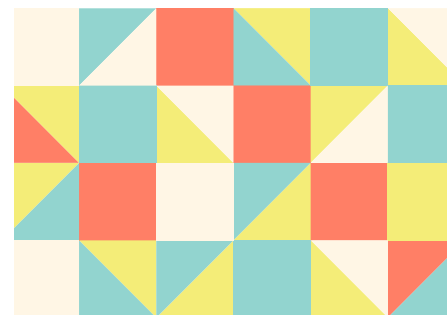
Het werken met licht en donker sluit aan bij kerndoel 42 van de leerlijn Oriëntatie op jezelf en de wereld, natuur en techniek:

De leerlingen doen onderzoek aan materialen en natuurkundige verschijnselen zoals licht.

Groep 1/2: onderscheiden licht en donker

Daarnaast sluit het werken met de lichtbak perfect aan bij de leerlijn Beeldende vorming, Kerndoel 54:

- Leerlijn groep 1/2 :
- Plaatsing van figuren op het vlak;
- Vormsoorten
- Vormkenmerken
- Groeperen op vorm en kleur
- Werken met kosteloos materiaal

Spelenderwijs leren kinderen dus erg veel van deze hoek en dat allemaal naar aanleiding van een schitterend verhaal.

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Ik hoop dat je veel inspiratie uit deze lesbrief hebt kunnen halen. Natuurlijk zijn er nog veel meer activiteiten te bedenken bij de prachtige prentenboek. Als je leuke tips of ideeën hebt ben je altijd welkom om ze te delen via de Facebook pagina.

<https://www.facebook.com/lettersenspetters>

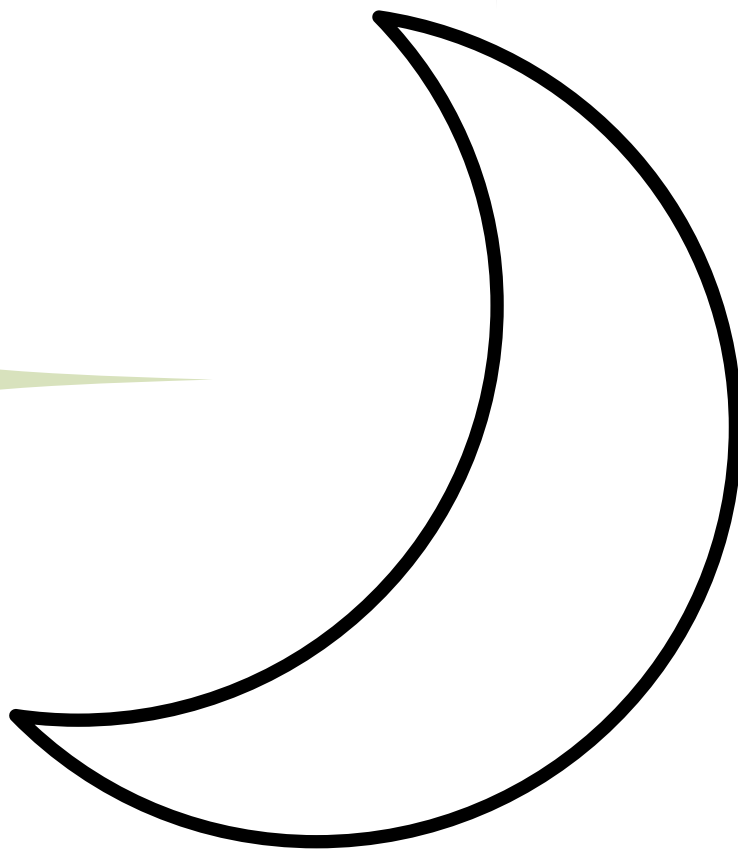
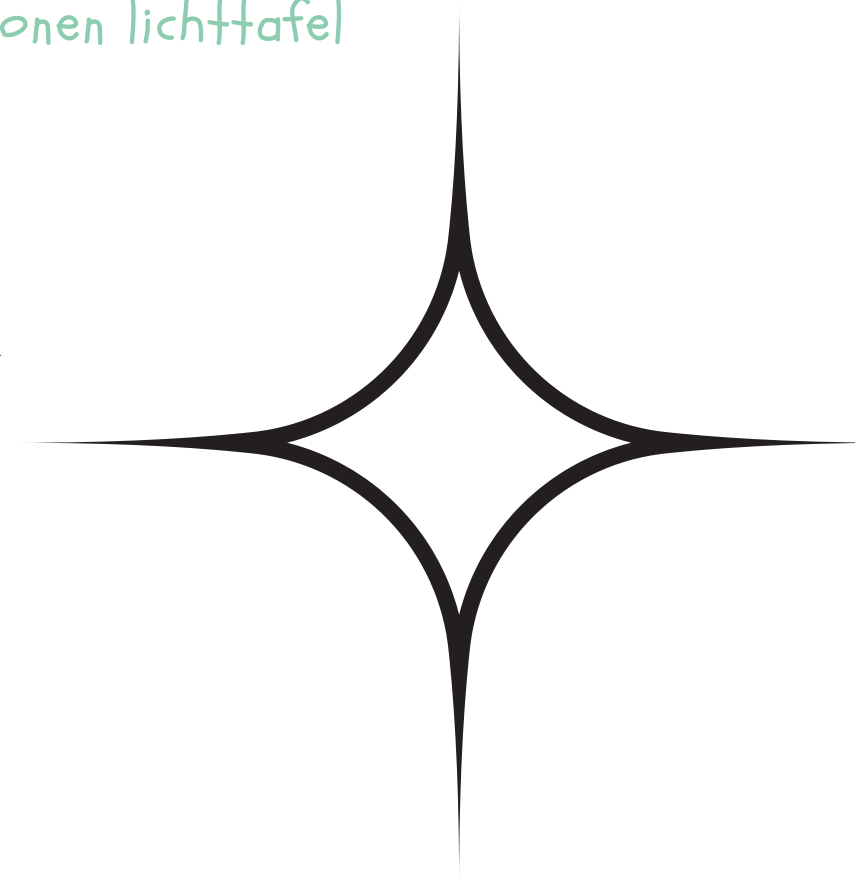
Welterusten Kleine Beer is een prentenboek van Martin Waddell. De illustraties zijn gemaakt door Barbara Firth en het boek is uitgegeven door uitgeverij Lemniscaat. Deze lesbrief is op eigen initiatief gemaakt door Bertine van Spijk. De uitgever en auteur zijn op geen enkele wijze betrokken bij het tot stand komen van deze lesbrief. Deze lesbrief is uitsluitend bedoeld voor eigen gebruik en mag op geen enkele wijze (digitaal of geprint) verkocht worden.

© juf Bertine – Letters & spetters 2019

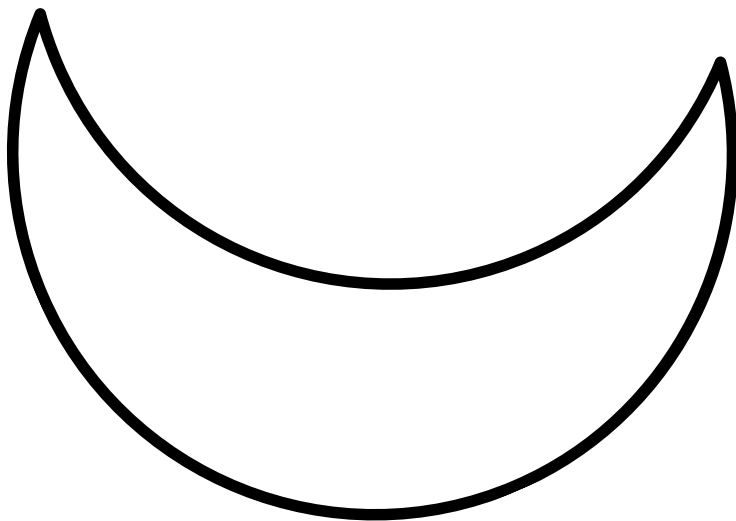

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Bijlage - sjablonen lichttafel

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

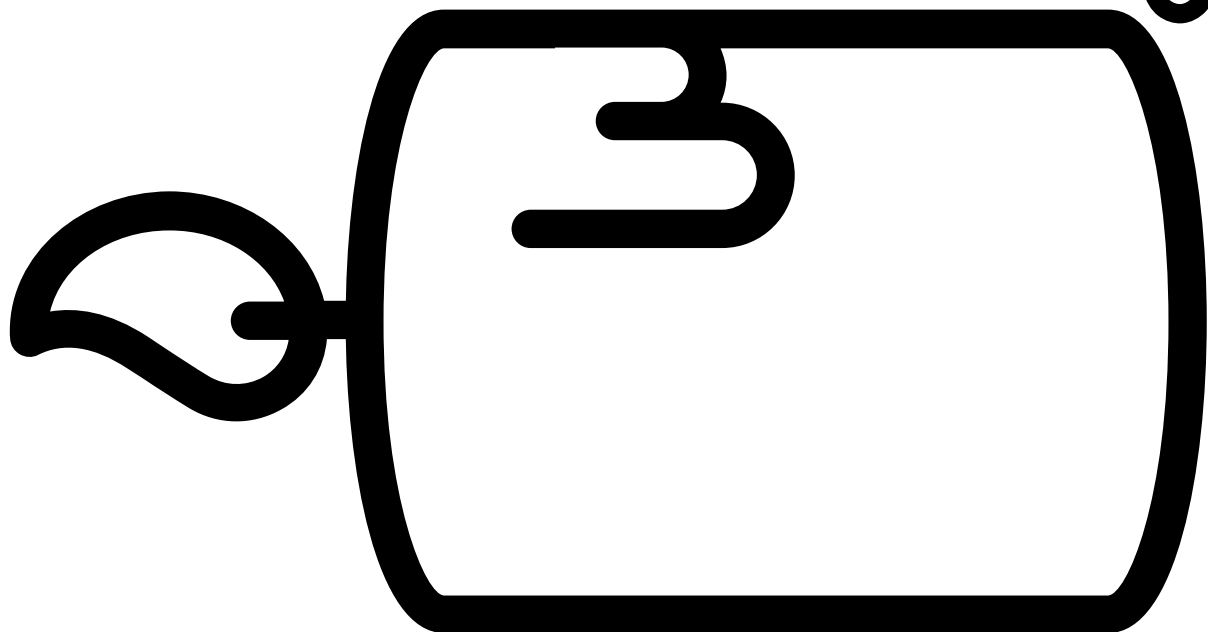
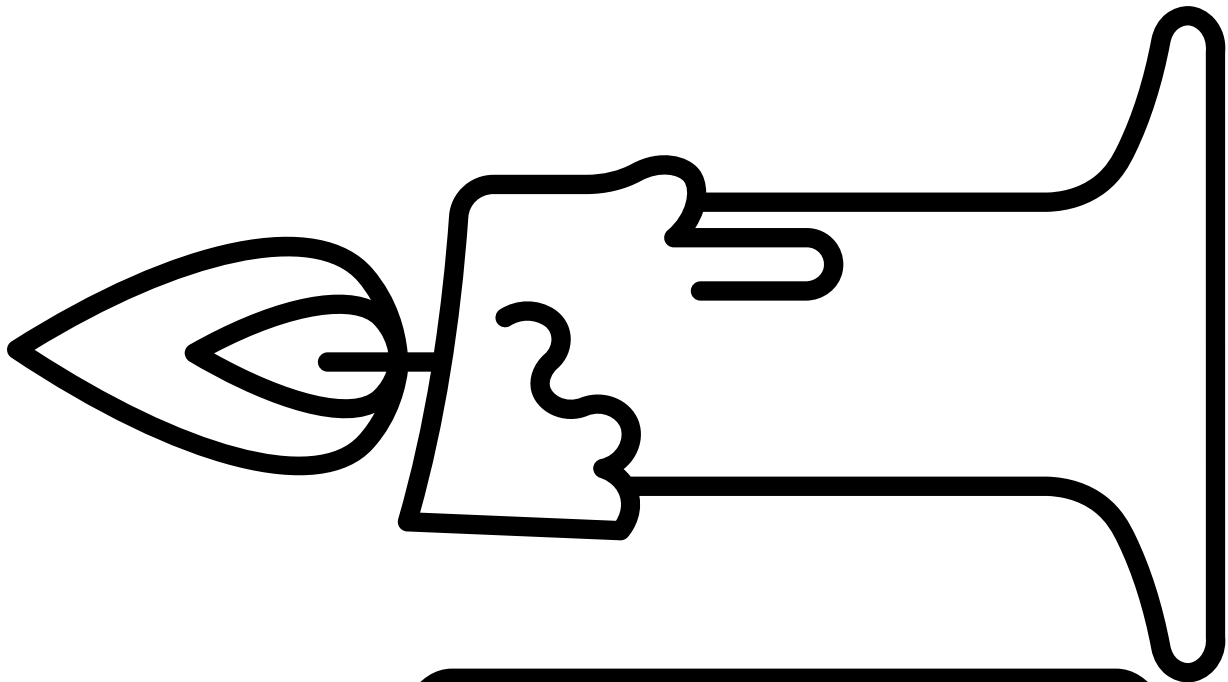
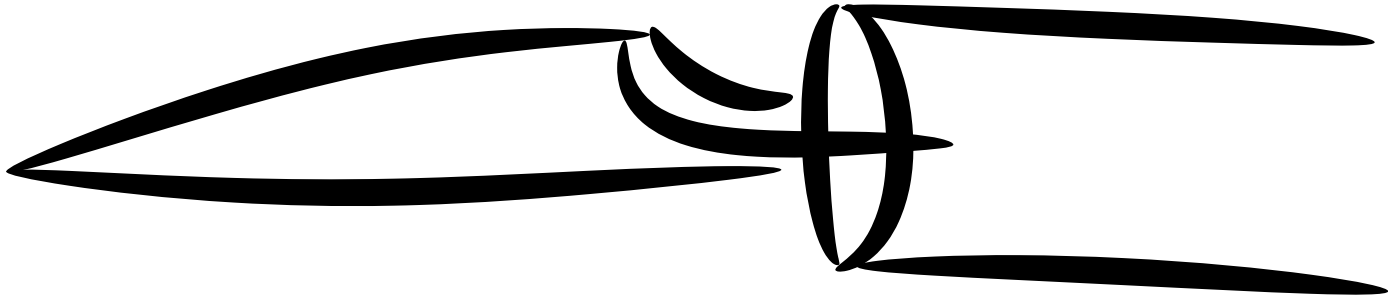

Bijlage - sjablonen lichttafel

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Bijlage - sjablonen lichttafel

LESBRIEF WELTERUSTEN KLEINE BEER

Bijlage - sjablonen lichttafel

